

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De contritione proxima Sacramenti pœnitentiæ materia. 7

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

voluntate commissio te aculare non potes. Dixi, post Baptismum: quia pro peccatis ante Baptismum non Penitentia, sed Baptismus est iustificans. Etenim Penitentia, (vt inquit Trident. sess. 14. cap. 2.) administratur per modum iudicii, quod necessarium in subditis, & circa crimina, quae durante subiectione commissasunt, exerceri debet, ac Proinde veritari non potest circa crimina ante Baptismum. Quod si dicas, aliquando contingere recipienti Baptismum non remitti peccatum originale, neque actuale, quia debita dispositione gratiae recipienda caruit: postmodum vero contritione, vel sacramenti Penitentiae susceptione iustificari. Ergo Penitentia peccata ante Baptismum commissa remittit. Respondeo, illam remissionem esse per accidens, quatenus ad infusionem gratiae virtute Penitentiae communicatae omnia peccata remittuntur: sed non per se, siquidem ea peccata ante Baptismum commissa Penitentiae iudicio subici non possunt. Adde, peccata ante Baptismum commissa virtute Baptismi male suscepti, sublato obice, remitti: Baptismus namque caruit effectu ob iniquam suscipientis dispositionem, qua per sacramentum Penitentiae sublata, Baptismus in acceptatione diuina persistens effectum gratiae communicat, & peccata ante Baptismum commissa remittit.

2. Sed, quid de peccato, quod indebitè suscipiendo Baptismum committitur? Respondeo, materia esse Penitentiae: quia elto non sit Baptismo posterior tempore, est tamen posterior natura quatenus susceptio Baptismate impedimentum praestat gratiae conferendae, verumque est, tale peccatum a fidelibus, & baptizato commissum esse siquidem eo tempore, quo quis est baptizatus, illud committit. Ergo est peccatum clauibus Ecclesiae subiectum. Deinde, quia ad praedicti peccati remissionem aliquod sacramentum est per se institutum: hoc sacramentum esse non potest Baptismus: quia Baptismus non videtur posse delere peccatum, quod in ipso committitur. Restat ergo, vt sit Penitentia. Ergo sacramenti Penitentiae materia est. Atque sustinet eum D. Thom. 3. part. qu. 69. artic. 10. Henric. de Baptismo, cap. 27. nu. 2. Suar. disp. 28. sect. 4. concl. 4. Valq. 3. part. tom. 2. disp. 159. cap. 3. nu. 22.

3. Ex peccatis post Baptismum commissis alia sunt mortalialia venialia certa: alia sub dubio, an sint venialia, vel an sint commissa. Peccata mortalia non solum sunt materia Penitentiae, sed, sunt necessaria materia, ita vt ex necessitate huic sacramento subici debeant, vt remittantur, sicuti definiuit Trident. sess. 14. cap. 5. & can. 7.

4. Peccata vero venialia materia sunt sufficiens, quia, vt ibidem tradit Concil. circa ea tantum sacramentum Penitentiae veritari potest, tamen non necessariò clauibus Ecclesiae subiciantur, quippe aliis viis remitti possunt.

5. Idem est dicendum de peccatis mortalibus ritè confessis, esse quidem materiam sufficientem: sed non necessariam, sicuti declarauit Benedict. XI. in Extrauag. 1. de priuilegiis. & tradit Sanctus Thomas in 4. dist. 17. qu. 3. artic. 3. qu. 3. in fine. ad 4. & dist. 18. qu. 1. art. 3. qu. 3. in fine. ad 4. Suar. disp. 18. sect. 4. Regid. de Coninch. disp. 4. dub. 3. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 3. num. 5. Et quidem quod non sint materia necessaria, constat ex eo, quod Christus non praecepit bis idem peccatum sacramento Penitentiae subicere. Quod vero sint materia sufficiens, inde probatur: quia de peccatis confessis, si venialia sint, siue mortalia, nouiter dolere potes, & accusationem instituire: ergo potes de illis nouiter absolui. Neque obstat, te iam absolutum esse: quia, vt ex praecedenti dubio constat, nunquam peccatum ita remittitur, quin amplius remitti possit, saltem quatenus est impedimentum gratiae abundantioris recipendae. Monent tamen Doctores, non passim de peccatis confessis confessionem repeti, ne contingat, absque dolore fieri: sed rationabili aliqua causa intercedente arbitrio prudentis Confessarii. Quod maxime verum habet in iis, qui scrupulis agitari solent.

6. Rursum peccatum, quod sub dubio est, an sit veniale, vel dubitas, an illud commiseris, nequit per se sumptum esse materia sacramenti ob periculum irritationis; si forte commissum non sit; vel saltem malitiam venialem non habeat. Neque obstat, (vt dicemus, peccatum mortale, quod dubitas commisisse, vel quod sub dubio mortale est; te obligatum esse fateri: quia obligaris fateri simul cum alia materia certa, si vis absolutionem tibi absolute ministrari: sin minus sub conditione tantum tibi absolute impendi potest, vt docuit Suar. disp. 18. sect. 1. num. 12. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 3. n. 1. post assert. 3.

PUNCTUM VII.

De contritione, proxima Sacramenti Penitentiae materia.

- 1. Quid sit contritio, & quomplex: & quae ad penitentiae Sacramentum requiratur.
- 2. Qualis attritio ad effectum Sacramenti requiratur.

- 3. Contritio requisita ad effectum Sacramenti, requiritur ad eius valorem ex probabiliori sententia.
- 4. Nec dolor praesumptus, nec naturalis, neque inefficax ad Sacramenti valorem sufficit.
- 5. Nunquam datur hoc Sacramentum informae.
- 6. Proponitur obiectio, & soluitur.
- 7. Plures exigunt, attritionem debere esse contritionem existimatam, vt ad gratiam obtinendam disponat.
- 8. Contrarium est probabilius, sufficere attritionem cognitam.
- 9. Soluuntur fundamenta opposita.
- 10. Dolor praedictus absolutioni praemittendus esse.
- 11. Praemittit etiam debet confessioni.
- 12. Sufficit praecessisse, nec retractatum esse.
- 13. Praequiritur dolor supernaturalis, etiam in confessione venialium. Et qualis sufficiat.
- 14. Proponitur obiectio, & soluitur.
- 15. Qualiter peccatum veniale virtute Sacramenti Penitentiae remitti possit.

1. Concilium Trident. sess. 14. cap. 4. definiens contritionem, inquit, est dolor de peccato commissio, cum proposito non peccandi de eorum: quae si charitate formetur, hominem Deo reconciliat prius, quam hoc sacramentum actu suscipiat. Intellegitur autem charitate formati, si ob offensionem Dei, quem super omnia amare, & obedire cupis, concipiat. Alia (inquit Concilium) est contritio imperfecta, id est, minus perfecta, quaeque attritio nuncupatur, orta ex inferiori motu, scilicet, ex gehennae, & poenarum metu, ex amissione gloriae, & turpitudine peccati. Quado ergo ob praedictos fines concepta est, quia charitate non formatur, sine sacramento in re suscepto perducere per se ad iustificationem peccatorum nequit; disponit tamen ad gratiam in Sacramento Penitentiae impetrandam, dispositione, inquam, vltima, & proxima: de hac enim loquebatur Concilium. Alias nihil speciale attritioni in Sacramento tribueret: siquidem extra sacramentum remore peccatorum ad iustificationem disponit, vt constat ex Trid. sess. 6. c. 6. & 7. difficiliusque homines in lege gratiae salutem obtinerent, quam in lege scripturae, si ultra attritionem cum sacramento, contritione charitate firmata indigerent, nullumque speciale beneficium fidelibus esset concessum in Sacramento penitentiae institutione, sed potius graue onus impositum: siquidem ultra contritionem penitentiae sacramentum suscipere obligarentur, ipsi sumque sacramentum penitentiae per se peccata non remitteret, sed semper virtute contritionis remissa inueniret. Sit ergo certum, attritionem esse vltimam dispositionem ad gratiam in sacramento Penitentiae suscipiendam.

2. Sed qualis attritio debeat esse ad effectum Sacramenti suscipiendum, docuit Trident. sess. 14. cap. 3. & 4. affirmans, debere esse attritionem, quae sit donum Spiritus sancti ex turpitudine peccati, vel ex metu gehennae concepta, quaeque excludat voluntatem peccandi, & peccatorem vltimo ad iustificationem in sacramento suscipiendam disponat. Non est opus hanc attritionem de omnibus peccatis sigillatim essetatis enim de omnibus dolere potes sua generali ratione offensionis Dei, vel priuationis gloriae apprehensis, vt late probat Vasquez. qu. 86. artic. 2. dub. 7. Nauarr. cap. 1. nu. 22. Henric. cap. 27. nu. 2. Suar. disp. 4. sect. 6. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 4. assert. 3. Neque item est opus ad praedictum dolorem aliqua graduam intensio: quia essentia attritionis, vel contritionis, non ex intensioe, sed ex ipsa qualitatis natura desumitur, quae in quolibet gradu etiam remisso consistere potest, vt bene aliis relatis probant Suar. disp. 4. sect. 4. nu. 9. Henric. lib. 4. c. 27. numer. 2. Coninch. disput. 2. dub. 7. conclus. 2. Layman. cap. 4. n. 1. Neque item mora temporis ad praedictum dolorem esse requisita, cum concipi possit vnico, & eodem momento, vt colligitur ex cap. Mensuram de poenit. dist. 1.

3. An vero haec eadem attritio, quae necessaria est ad effectum sacramenti, sit necessaria ad eius valorem, non conueniunt Doctores. Nam Sotus in 4. dist. 18. qu. 3. artic. 3. Nauarr. cap. 1. num. 18. & cap. 9. nu. 10. & in cap. Fratres de poenit. dist. 5. num. 35. Bonac. disput. 5. de Sacram. qu. 3. punct. 2. num. 12. existimant, ad valorem sacramenti non veram attritionem, sed existimatam requiri. Praedictis proximi sunt Henric. lib. 4. cap. 26. num. 2. lit. D. & Bonac. supra asserentes, dolorem naturalem sufficientem esse. Largius loquuntur Canus, Areolus, Paludanus, & alij relati ab Henric. dicto libro 4. cap. 21.

Ceterum tenendum est cum communiore sententia apud Regid. disp. 4. de Poenitent. dub. 5. num. 40. Suar. disp. 20. sect. 6. num. 6. Valq. qu. 92. art. 2. dub. unico, num. 13. eandem attritionem necessariam esse ad valorem Sacramenti, quae ad eius effectum. Moueor: quia Tridentinum sess. 14. cap. 3. declarans contritionem, quae pars sacramenti Penitentiae affirmat esse dolorem & detestationem de peccato commissio cum proposito non peccandi de eorum, quem dolorem in perfectum scilicet, contritionem, & in imperfectum, scilicet attritio

attritionem, diffiniunt: & de perfecto definiunt per se sufficientem esse absque Sacramento in re; bene tamen in voto suscepto, peccatorem iustificare. At de dolore imperfecto, scilicet, attritione, dixit, cum Sacramento disponere ad gratiam impetrandam. Ergo nullus alius dolor assignatus est à Concilio, pars huius Sacramenti, nisi qui sufficiens sit, saltem cum Sacramento, gratiam impetrare. Secundò, quia credendum non est, Christum Dominum Apostolis tradidisse potestatem remittendi fidelibus peccata, nisi ipsi remissioni essent dispositi. Ergo ea disposito, quæ ad remissionem peccatorum requiritur, requisita est pro usu potestatis Sacerdotibus concessæ, atque adeò pro valore Sacramenti. Tertio, sola confessio, quæ ad reconciliandum peccatorem Deo dirigitur, est pars Sacramenti Pœnitentiæ. Sed hanc directionem accipit à dolore. Ergo nequit dari dolor pars Sacramenti, nisi ad effectum Sacramenti sufficiat. Quarto, ex opposita sententia sequeretur, fatentem ex malitia peccata absque vero dolore ad illorum remissionem requisitum, non esse obligatum confessionem repetere: quia validè fuerunt prædicta peccata clauibus subiecta, tamen absque fructu.

4. Hinc conuincitur sententia Sorii, & aliorum, affirmantium contritionem seu dolorem præsumptum, sufficientem esse ad Sacramenti valorem; quamuis non ad effectum. Non enim præsumptio doloris, qui non est, pars Sacramenti esse potest, aliàs error pars Sacramenti esset institutus, error namque ad summum excusare potest ab obligatione apponendi verum dolorem. Atque ita sustinet Suar. *disp. 20. sect. 4. numer. 5.* Secundò conuincitur sententia Henrici, & Bonac. asserentium, dolorem naturalem esse sufficientem valori Sacramenti, quamuis non eius effectui: quia prædictus dolor non est Spiritus Sancti donum, nec vera contritio, vel attritio à Concilio tanquam pars Sacramenti requisitus. Suar. *sect. 4. numer. 16.* Egid. de Coninch. *disp. 20. dub. 5. numer. 40.* Valq. *quest. 92. art. 2. dub. 3.* Tertio refellitur sententia Cani, & aliorum, qui affirmant, inefficacem dolorem sufficere: siquidem prædictus dolor non excludit voluntatem peccandi à Concilio pro parte huius Sacramenti requisitam. Suar. *disp. 20. sect. 4. numer. 16.* Egid. de Coninch. *disp. 20. dub. 5. numer. 40.* Valq. *quest. 92. art. 2. dub. 3.* Bonac. *disp. 5. quest. 3. pun. 2. n. 13.* Valq. & Coninch. *suprà.*

5. Quarto, & principaliter conuincitur communis sententia Thomistarum; affirmantium, Sacramentum Pœnitentiæ dari posse informè, id est, validum absque effectu: in quibus fauet D. Thom. in 4. *disp. 17. q. 3. art. 4. qq. 1.* siquidem ea contritio, quæ pro reconciliatione à Concilio exigitur, pars ab eodè Concilio Sacramenti assignata est. Neque peccator videtur obligatus aliam dispositionem habere pro remissione peccatorum in hoc Sacramento impetrandam, quam quæ à Christo fuit requisita pro abolitione valida obtinenda. Atque ita pluribus relatis docet Valq. *quest. 92. art. 2. dub. vn. n. 13.* Egid. de Coninch. *disp. 4. dub. 5. n. 40. & dub. 11. n. 71.*

6. Quòd si dicas, stare opinione posse, per se necessarium esse ad illius effectum: ex accidenti tamen oppositum contingere. Exemplum sit: Doles de peccato fornicationis ob innatam turpitudinem, immemor iniuicibiliter, te violari præcepti audiendi Sacramentum esse; si ex prædicto dolore fornicationem fatearis, peccati sacrilegij oblitus, Sacramentum abolitionis recipis, quia est dolor de peccato ob illius turpitudinem quem Concilium *sess. 14. cap. 3.* affirmavit Sacramenti partem esse, & ad gratiam obtinendam per se disponere: at effectum Sacramenti non recipis, quia hic recipi non poterat, nisi simul omnia peccata remitterentur; quæ tamen absque illorum detestatione formali, vel virtuali remitti non possunt. Cum ergo ex vi prædicti doloris solam speciem fornicationis detestaris, neque ad alias peccatorum species dolorem extendas, ut pote quæ diuersam turpitudinem habent, sanè eo casu nullum peccatum remittitur, cum tamen Sacramentum conficiatur. Ergo datur Sacramentum informè. Idque admittit Suar. *disp. 20. sect. 5. numer. 7.*

Respondeo, prædictum dolorem, insufficientem esse, non solum per accidens ex coniunctione peccati oblitum, sed etiam per se, tum ad remissionem peccati, tum ad Sacramenti valorem, eò quòd simul cum illo dolore consistere possit actualis voluntas peccandi, quam necessitudo excludit dolor, qui Sacramenti Pœnitentiæ pars sit, ut dixit Concil. *sess. 14. c. 3.* Neque obstat, dixisse Concilium, dolorem ex turpitudine peccati partem esse Sacramenti, & ad gratiam in Sacramento obtinendam disponere: quia intelligi debet ex turpitudine peccati non specialiter, sed generali, & omnibus aliis peccatis mortalibus communi, qualis est offensa Dei, violatio diuine legis, dissolutio, & oppositio cum ratione: quia solus hic dolor, & turpitudinis detestatio voluntatem peccandi excludit. Et ratio efficax est: quia recipere non potest verum Sacramentum Pœnitentiæ sine voluntate absoluta, & efficaci reconciliationis cum Deo, cum ad hanc reconciliationem obtinendam fuerit institutum. At prædictam voluntatem habere non potes absque detestatione virtuali omnium peccatorum, ut pote recò-

cillationi contraria. Ergo, &c. Vnde, si de peccato fornicationis doleres ob specialem illius turpitudinem, & simul cum hoc dolore haberes coniunctum expresse propositum de cetero non peccandi, crederem te suscepturum non solum Sacramentum, sed eius effectum, quia in prædicto proposito est virtualis detestatio omnium peccatorum, idè quæ sufficientem dispositionem, ut Sacramentum non solum validum sit; sed effectum habeat. Neque obstat, ad hoc Sacramentum dolorem, & detestationem peccati formalem esse requisitam, nec sufficientem virtutem: quia ea detestatio non videtur, necessariò exigenda de omnibus peccatis; sed de peccatis, quæ quis confiteri tenetur; & memoria occurrunt, quod in præsentia casu procedit.

7. Addunt plures Doctores, attritionem in sacramento ad gratiam obtinendam disponere, si existimetur contritio, scilicet verò si esse attritionem cognitum fuerit. Sic videntur sentire Vega *lib. 3. in Tridentin. cap. 34. ad 3. obiect.* Ledesin. *2. part. 4. quest. 20. art. 1.* Victor. *relect. de potest. Eccles. quest. 2.* Sotus *lib. 2. de natur. & gratia. cap. 15. & in 4. distinct. 18. quest. 3. art. 2. in fine.* Cordub. *lib. 1. quest. 10. quest. 2. opin. 3. in 2. part.* Fauct. *Naur. cap. 1. num. 30. & 42.* Mouentur: quia tam in lege naturæ, quam veteri fuit contritio, seu dolor perfectus ad remissionem peccati necessarius: at hanc necessitatem, ut pote iure naturali debitam, non suffulit lex gratiæ. Ergo attritio insufficientis est. Secundò, præcepto naturali, teneris sancta sancta tractare. Ergo teneris non recipere sacramentum in peccato mortali. At si attritione cognita accedis ad penitentiam, accedis in peccato mortali. Ergo id illicitum est. Tertio, accusatio exterior apud Sacerdotem debet esse de peccato, quatenus est offensa Dei: quia Sacerdos vices Dei gerit. Ergo procedere necessariò debet ex dolore peccati secundum prædictam rationem, & consequenter ex dolore, qui sit perfecta contritio.

8. Nihilominus contrarium dicendum existimo cum D. Thom. *3. part. quest. 80. art. 4. ad 2.* Suar. *disp. 20. sect. 1. num. 20.* & *num. 9.* refert plures doctores ita sentire. Ratio est: quia ex opposita sententia inferitur, attritionem nunquam esse dispositionem ad gratiam in sacramento Pœnitentiæ recipiendam. Nam existimatio contritionis, cum sit error intellectus, non potest præstare attritionis esse dispositionem sufficientem ad obtinendam gratiam, si aliàs ipsa per se non est sufficientis dispositio: ad summum excusare poteris ab iniqua sacramenti receptione, casu quo præceptum esset, ne cum attritione reciperetur, sicut exilimata contritio excusat peccatorem à mala sacramentorum administratione. At nullum est præceptum neque humanum, nec diuinum suscipiendi sacramentum Pœnitentiæ cum contritione perfecta: quæ esse præceptum institutioni sacramenti aduersum: siquidem hoc sacramentum ad remittenda peccata institutum est. Non igitur dispositio remittens peccata conuenienter præcipereur præmitti: præterquam quod Ecclesia actus internos præcipere non potest.

9. Neque arguenda in contrarium videntur. Primum probat legem gratiæ non suffulisse necessitatem contritionis ad iustificationem extra sacramentum impetrandam, non tamen probat eam necessitatem sublatam non esse sacramento suscepto. Cum enim potuerit Deus sacramentum instituire, quod vim & efficaciam haberet remittendi peccata, hoc instituto sacramento cessat necessitas contritionis, cum possit alia via quam contritione obtineri peccatorum remissio. Secundò argumento negandum est, suscipientem sacramentum cum attritione indebitè sacramentum tractare, siquidem ea dispositione suscipit, quæ ad effectum illius impetrandum requiritur; ideoque cum sacramentum percipitur, sanctus existit. Ad tertium nego accusationem necessariò faciendam esse de peccato quatenus est offensa Dei; sufficit si sit accusatio peccati ob metum gehennæ, vel ob peccati turpitudinem, etiam nisi formaliter non sit: quia Deo displicet.

10. Superest triplex questio. Prima, an prædictus dolor valori, & effectui sacramenti necessarius præcedere debeat confessionem, & abolitionem, vel possit subsequi. Quæ in re certum est, abolitionem necessariò prædictum dolorem præmittendum esse: etenim hæc forma abolitionis in modum iudicij reconciliationis profertur: nequis ergo teum Deo reconciliare, si reconciliationi indipositus existit, neque à peccatis absolueret, quem non cognouisset peccatorum penitere.

11. Deinde necessarium existimo, ut prædictus dolor confessionem præcedat; aliàs confessio non esset sui legitima accusatio ad reconciliationem tendens; sed quædam peccatorum narratio. Quod si facta confessione absque illo dolore ad detestationem peccatorum Confessarij monitis exciteris, uti sæpe contingit; necessariò tota illa confessio denuo clauibus Ecclesiæ suscipienda est: quod unico verbo præstare potes, sit te accusas de omnibus confessis, ab ijique petas absolui. Atque ita docet Egid. de Coninch. *disp. 4. dub. 6.* Paulus. Layman. *lib. 5. summ. tractat. 6. cap. 4. assert. 5.* Neque dissentit Suar.

tuarez disputat. 20. section. 4. numer. 31. vt bene notauit Layman. supra.

12. Tameñi consultum sit, cum peccata fateris, & absolutionem obtines, dolorem exprellum habere de peccatis commissis; non est tamen necessarium, si sufficit antea, eo scilicet die praemississe ex intentione ea peccata fatendi; confessio enim postmodum subsequuta ab eo dolore virtualiter perseverante informari censetur, sicuti bene docent Suar. disput. 20. sect. 4. a num. 29. Bonac. plures referens disp. 5. qu. 3. part. 2. n. 17.

13. Secunda quaestio, an praedictus dolor supernaturalis praerequiratur in confessione venialium? Certum esse debet praerequiri ad valorem, & effectum sacramenti, quia (vt ex Trident. sess. 14. cap. 3. constat) contritio ex Spiritu Sancti dono est pars essentialis Sacramenti Pœnitentiæ. Videtur autem sufficiens dolor ex turpitudine specialis peccati, eum proposito etiam specialiter vitandi illud, quia, cum vnum peccatum veniale sine alio remitti possit, non videtur ad peccati confessi remissionem necessarium requisitus dolor ad omnia venialia se extendens, sicuti diximus de mortalibus; & notauit Suar. disp. 12. sect. 1. n. 12.

14. Quod si obiciatur, inde probari, te non peccaturum, tamen si plura venialia fateris absque dolore, cum tamen aliorum abitas: siquidem horum remissionem obtinere poteris non obtenta remissione illorum, de quibus nullum dolorem habes. Neganda est sequela: nam eo ipso, quo vis peccatum aliquod veniale fateri, obligatus videtur dolorem illius habere, ne formae absolutionis ineptam materiam subiicias. Secundum respondeo cum Suar. disp. 20. sect. 6. n. 7. admittendo sequentem: neque vllum sequitur inconueniens: nam venialium absolutionem videtur ex intentione Sacerdotis forma absolutionis dirigi ad peccata, quae sic fuerint confessæ, quorumque pœnitens absolutionem recipiendæ dispositus sit.

15. Tertia quaestio, an peccatum veniale virtute sacramenti pœnitentiæ remitti possit? Ratio dubitandi est, quia, vt ait Suar. cum communi sententia disp. 11. sect. 3. n. 11. & diximus punct. 2. huius disp. non solum contritio, sed etiam attritio extra sacramentum remittuntur. Ergo sacramentum Pœnitentiæ remitti non possunt, cum virtute attritionis, quæ Sacramento praerequiritur remittantur. Respondeo, sicuti eo p. 2. respondit, peccatorum venialium remissionem virtute sacramenti Pœnitentiæ fieri per se, si simul cum mortalium remissione fiat, sicuti si separatim faciendæ sit: illudque sufficit, vt Pœnitentiæ sacramentum, non solum pro remittendis mortalibus, sed etiam venialibus institutum sit.

Secundò responderi Suar. disp. 11. sect. 1. a numer. 7. cum D. Thom. Paludan. Capreolo. Ledesma, & aliis, virtute sacramenti tibi remitti non, solum ea peccata, quorum attritionem habes, sed etiam omnia illa, quorum non habes complacentiam: quia sacramentum Pœnitentiæ non solum pro remittendis peccatis venialibus peccatoris, sed hominis iusti videtur institutum: at venialia peccata hominis iusti remitti non possunt virtute sacramenti Pœnitentiæ, si ad illorum remissionem dispensentia requiritur: hæc enim absque Sacramento sufficiens est, vt late probat Suar. disp. 11. sect. 3. n. 11. & fauet textus in cap. De quoridiano distinet. 3.

Ceterum negare non possum, hanc doctrinam, etsi piam mihi difficilem esse. Primò, quia inde sequitur, aliquid peccatum remitti absque pœnitentiæ virtute. Nec valet dicere, ipsam voluntatem suscipiendi sacramentum esse pœnitentiæ virtutem, sicuti diximus de voluntate suscipiendi Eucharistiam, virtute cuius Eucharistia peccata venialia, quorum non est complacentia, remittit: quia ea voluntas supponit sacramentum Pœnitentiæ institutum esse per se, ad remittenda peccata venialia; tamen illorum nulla fiat confessio quod nullatenus dici potest: quia institutum est per modum iudicij, cuius sententia per se, & directè ferri non potest in causam incognitam, & cuius nulla à pœnitente est instituta accusatio. Secundò, si Pœnitentiæ sacramentum posset remittere per se, & directè peccata, tamen illorum attritionem non habetas, dummodo ab illorum complacentia abstineras, illis tantum confessis posses sacramentum Pœnitentiæ recipere: quia sufficiens absolutioni dispositus es. Hoc autem est contra Trident. definitiōem, partem essentialē sacramenti Pœnitentiæ esse contritionem, saltem imperfectam. Ergo, &c.

P V N T V M VIII.

De confessione, proxima Sacramenti materia.

1. Qua sit confessio, quæ est pars Sacramenti, & quæ illius conditiones.
2. Secreta, & non publica confessio, est præcepto diuino conformis sit; non tamen est ex præcepto.
3. Aliquando potes, & decet publicè confiteri, sed raro.

4. Præceptum de confessione publica neque est, neque esse potest.
5. Fieri debere voce humana aliqui consent.
6. Non est de necessitate Sacramenti.
7. Opposito fundamento satisfact.
8. Qualiter ex præcepto voce humana confessio faciendâ est.
9. Confessio faciendâ est coram Sacerdote, etsi plures contrarium sentiant.
10. Nutibus in articulo mortis obligaris confiteri, si voce præstare confessionem nequis. Et quid extra periculum mortis.
11. Confiteri per litteras non obligaris.
12. Neque etiam per interpretem.
13. Qualiter in articulo mortis obligaris per scripturam, vel interpretem fateri.

1. **C**onstat ex D. Thom. communiter recepto in 4. disp. 17. quæst. 3. art. 2. & 4. qu. 4. confessionem, quæ pars sacramenti Pœnitentiæ sit, esse legitimam, & sacramentalem accusationem de propriis peccatis, ad eorum veniam virtute clauium obtinendam, coram Sacerdote factam. Triplex conditio essentialis confessionis in hac definitione continetur, nempe, legitima, seu dolorosa accusatio de propriis peccatis, & coram Sacerdote. Sub his conditionibus plures aliæ imbutuntur, quas Doctores sequentibus versibus explicant, præcipue D. Antonin. in 3. part. titul. 14. cap. 19. §. 3. & seqq.

Sit simplex, humilis confessio, pura, fidelis, Atque frequens, nuda, discreta, libens, verecunda, Integra, secreta, lacrymabilis, accelerata, Fortis, & accusans, quæ sit parere parata.

Simplex erit confessio, si ex debita intentione procedat, vel ita aperte facta, vt nihil ex obligatione manifestandum celetur. *Humilis*, si procedat ex humili sui recognitione propriique peccati dolore. *Pura*, si aliorum inuultum narratione, mixta non fuerit *Discreta*, si cum debita discretionē, & prudētia peccata referat proprias aliena, quoad fieri possit occultat. *Fidelis*, si vera dicat. *Nuda*, si absque simulatione, & palliatione. *Frequens* si sæpe fiat. *Libens*, si voluntariè, & non coactè. *Verecunda*, si interiorē confussionem, & verecundiam, quam de peccato concepit, exterius manifestet. *Integra*, si nihil ex necessariò dicendis omitatur. *Secreta* si secreto, & non publice fiat. *Lacrymabilis*, si plena lacrymis, & dolore sit. *Accelerata*, si post peccatum commissum non multum differatur. *Fortis*, si difficultates, & impedimenta, quæ solent occurrere, vincat. *Accusans*, si fiat ex animo se accusandi. *Parere parata*, si propositum habeat suscipiendi satisfactionem, & emendationem præstandi. Plures ex his conditionibus, vt notauit D. Thom. 4. disp. 17. q. 3. art. 4. quæst. 4. non sunt necessariae; sed ad conuenientem confessionis vsum, illiusque maiorem reuerentiam assignantur; nempe, quòd sit frequens, & accelerata. Aliæ conditiones inter se coincidunt. Sub his enim verbis, *humilis, verecunda, lacrymabilis, fortis, accusans, parere parata*, eadem conditio significatur, nempe, vt confessio ex vero dolore procedat, de quo superius diximus. Sub illis, *simplex, pura, discreta, fidelis, nuda, integra*, eadem conditio continetur, quæ est de integritate seruanda, de qua in puncto sequenti. Quare in præsentī solum explicanda superest conditio secreti.

2. De qua certum est apud Catholicos, licitam, & honestam esse, vt definiuit Trident. sess. 14. cap. 5. & Innocent. III. in c. Omnis viriusque sexus de pœnit. remissionib. & pluribus comprobatur Suar. disp. 22. sect. 2. num. 2. Nullum tamen est præceptum de confessione sub hac conditione faciendâ: nam est Concilium dixerit, confessionem sacramentalem secretam non esse à præcepto diuino alienam, non inde inferitur, præcepto diuino præcipi, sed solum inferitur, obseruationi præcepti diuini confessionis conueniens esse. Et licet in cap. Omnis viriusque sexus, præceptum fuerit cuiuslibet fidelis, cum ad annos discretionis peruenerit, vt omnia sua peccata solus confiteatur proprio Sacerdoti; non est inde inferendum, prædicto præcepto non fore satisfacturum, si coram aliis proprio Sacerdoti confiteatur. Verbum enim illud, *solus*, non est appositum sub materia præcepti; sed in leuamen illius; præstat enim hunc sensum: Omnis fidelis, cum ad annos discretionis peruenerit, omnia sua peccata, ad minus solus, proprio Sacerdoti confiteatur, &c.

3. Ex quo fit, te posse aliquando in maiorem tuorum scelerum vindictam, grauiorem tui humiliationem, Ecclesie edificationem, aliorumque exemplum, peccata commissa proprio Sacerdoti coram aliis fateri, sicuti tradit Nauarr. c. 2. n. 8. Suar. disp. 21. sect. 2. num. 9. Valq. q. 91. art. 4. dub. 1. Coninch. disp. 6. de pœnit. dub. 2. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 6. & docuit Trident. sess. 14. c. 5. circa fin. Ratio tamen prædictus modus confessionis consulendus est, excepto necessitatis casu, & colligitur ex Bonac. disp. 5. quæst. 5. sect. 2. punct. 2. §. 2. a numer. 23.